

2011-2012 Pasauliniai kovos su galvos skausmu metai

GALVOS KRAUJAGYSLIŲ POKYČIAI IR MIGRENA

Daug amžių diskutuojama apie kraujagyslių pokyčių įtaką migrenos atsiradimui. Dar Galenas teigė, kad tvinkčiojimas, esant galvos skausmui yra lemiamas kraujagyslių. Viduramžiais Avicena nurodė, kad galvos skausmas atsiranda iš kaukolės kaulo, po kaulu esančios membranos arba sukeliamas medžiagų, kurios į skausmo vietą yra atnešamos kraujagyslėmis. 1972 metais Thomas Wills paskelbė kraujagyslinę migrenos teoriją, kuri teigė, kad migrena atsiranda, išsiplėtus galvos kraujagyslėms.

Pirmieji eksperimentai su žmonėmis pradėti prieš 70 metų. 1940 metais Graham ir Wolff pranešė, kad stambių galvos ir kietojo galvos smegenų dangalo arterijų dirginimas arba išpūtimas sukelia skausmą su pykinimu ir bloga bendra savijauta. Migrenos skausmo atsiradimui svarbus aplink kraujagysles esančių receptorių dirginimas.

Eksperimentuose nustatyta, kad migrenos priepuolio metu vidurinė smegenų arterija (viena iš trijų didžiausių smegenis maitinančių kraujagyslių) būna išsiplėtusi toje galvos smegenų pusėje, kurioje yra skausmas. Šis išsiplėtimas sumažėja, gydant sumatriptanu. Taip pat nustatyta, kad skausmo pusėje būna išsiplėtusi ir paviršinė smilkininė arterija, kuri irgi yra viena didžiausių galvos kraujagyslių.

Atlikta eksperimentų, kurių metu būdavo dirbtinai sukeliamas migrenos priepuolis ir smegenų kraujagyslės tiriamos didelio jautrumo magnetinio rezonanso aparatu. Nustatyta, kad išsiplėčia ne tik vidurinė smegenų arterija, bet ir vidurinė smegenų dangalų arterija.

Visgi, vien kraujagyslių išsiplėtimu negalima paaiškinti skausmo atsiradimo. Eksperimentai parodė, kad migrenos metu yra aktyvuojamos gilios smegenų struktūros, išsiskiria aktyvios medžiagos, kurios jautrina trišakio nervo skaidulas, sukelia kraujagyslių išsiplėtimą ir skausmą.

Šaltinis: Tarptautinė skausmo studijų asociacija, <http://www.iasp-pain.org>